

אונית הרכש - 'היונה'-Avionia

מאת יהודה בן-צור

דגל איטלקי. הנעת פחם. מהירות כ- 7 קשר. משקל כ- 1,300 טון. נבנתה בשנת 1918 בדבלין, אירלנד. משקל G.N. 1541 טון. נחכרה מסוכנות בבעלות Raffaele Romano, נאפולי. הופעלה לסירווגין בהסעת עולים והובלת מטעני רכש. ב-24 במאי 1948 ביקש 'אלון' (כינויו של יהודה ארזי, פעיל רכש בכיר במערב אירופה) מ'הלל' (כינויו של ישראל גלילי, הרמ"א): "החישו פריקת Avionia כי היא דרושה לנו", למערכת הרכש. ב-30.6 היא הגיעה לנאפולי. בשלב זה ועל אף בקשתו של 'אלון', היא הוסבה להובלת עולים וערכה שתי הפלגות: ביולי, מיוגוסלביה; ובאוגוסט, מאיטליה. (על הפלגות אלו, ראה בגל המשנה 'מהפעלה לעליה'). רק בתחילת ספטמבר 1948 הועברה האוניה למערכת הרכש וערכה שתי הפלגות רכש.

הפלגה ראשונה

המקור ¹	הסבר ופרשנות
5 בספטמבר 1948 – 4/9 עזבה את 'ארנון' (חוזר לרשות ה- R.)	הוחזרה למערכת הרכש. יצאה מהארץ ב- 3/9 לאחר הורדת עולים.
6 בספטמבר – "	"
7 בספטמבר – מתקרבת ל'ליאונרד'.	בדרכה לאיטליה.
8 בספטמבר – נמצאת בחצי הדרך בין כרתה למסינה.	בדרכה לנאפולי.
9 בספטמבר – 02.00 ג.מ.ט – נכנסה לקטניה.	בשעת לילה נכנסה לנמל קטניה, סיציליה (למחרת, ב-10/9, יצאה לנאפולי).
13 בספטמבר – 11/9 נכנסה לנון.	נכנסה לנמל נאפולי ב- 11/9.
15 בספטמבר עד 1 באוקטובר – מוכנה בנון.	בנאפולי, מוכנה להפלגה.
8 באוקטובר – עומד בנון. יעמיסו ביום שבת או ראשון.	עדיין בנאפולי. יעמיסו, כנראה פחם.
14 באוקטובר – צריכה לצאת לפורטו ו דו ? עומדת בנון.	עדיין בנאפולי. מלווים: דן בן-אמוץ ו'הגדעוני' יחיאל אדמוני. ההעמסה, בנמל סבונה ² .
16 באוקטובר – צריכה לצאת הערב מנון.	אמורה להפליג הערב מנאפולי (לפורטו ו דו).
17 באוקטובר – 16/10 עזבה את נון. (לפורטו ו.ו.)	הפליגה מנאפולי אתמול לאתר ההעמסה בפורטו ו דו (לא מוכר ?).
20 באוקטובר – ב- 19/10 נכנס לפ. ו.ו.	אתמול הגיעה לאתר ההעמסה.
21-23 באוקטובר – נמצאת בפו. ו.ו. בטעינה. סחורה של 'אבני'.	מעמיסה פצצות למטוסים שנרכשו ע"י ישראל דיקנשטיין, הממונה על הרכש באיטליה.
24 באוקטובר – נמצא בפו. ו.ו. בטעינה (יש קרוב ל- 1,000 טון. ביום שני-שלישי תגמר)	עדיין בטעינה
26 באוקטובר - נמצאת בפו. ו.ו. בטעינה	"
28 באוקטובר – עומדת לצאת מפו. ו.ו. (כוון 'ארנון')	לפני הפלגתה ארצה עוכבה והמלווים נעצרו בנמל סבונה.
31 באוקטובר – הכלי מוטען. התעקב בליב. <u>כתב יד:</u> "מפאת הלשנה. אני תקווה שהעניין יסודר. מטפל בכל המרץ".	האוניה הטעונה מעוכבת בליבורנו ומטפלים בשחרור האוניה והמלווים. <u>כתב היד</u> כנראה של 'זקי'.
3 בנובמבר – בפו. ו.ו. העניין הולך ומסתדר	האוניה שוחררה והמלווים נותרו בכלא. בדרכה הועלה אליה 'הגדעוני' זכי קיני.
8 בנובמבר – עברה את המיצר. הולכת	חצתה את מיצר מסינה בדרכה ארצה.

מהירות 6 מיל ימי לשעה.	ל'ארנון'. מהירות 6 קשר.
במחצית הדרך הופסק הקשר עם איטליה והועבר לאחריות 'המוסד' בארץ.	9 בנובמבר – מהיום עומד בקשר עם 'ארנון'. (הולך מפ. וו. ל'ארנון).
" 'יונה' בקשר עם הארץ" [א"צ].	10 בנובמבר – עומד בקשר עם 'ארנון'.
כאמור, מה-9.11 אין קשר עם איטליה. הגיעה למעגן ת"א.	12 בנובמבר – עומד בקשר עם 'ארנון'. ע"י הנמל (מה- 9/11 אין ידיעות).
ב- 13/11 "פרקה חלק [250 טון] בת"א" ולמחרת עברה לנמל חיפה.	14 בנובמבר – ביום 14/11 הגיע ל'ארנון'
הגיעה לנמל חיפה ³ . לאחר פריקת 950 טון תחזור לטרנטו, איטליה.	16 בנובמבר – ביום 14/11 הגיע ל'ארנון' (בחזרו יכוון לטרנטו).

המלווים המחליפים - 'הגדעוני' זכי קיני, ונער "בן 17 משארית הפליטה" דובר אידיש בלבד - הועלו לאוניה בלב-ים ב-3 בנובמבר 1947 לאחר שצמד המלווים, הימאי דן בן אמוץ, ו'הגדעוני' יחיאל אדמוני, נעצרו⁴.

המטען: 650 טון 'קמח' [חומר נפץ] ו- 3,000 'ביצים' [פצצות-אוויר] - של 500-100 ק"ג כ"א - 350 טון וכן "107,250 טון חלקי אווירונים", 5,000 פגזי בזוקות, 80 רקטות לניסיון, 140,000 כדורים תחמושת ל- 20 מ"מ ועוד"⁵. סה"כ המטען – 1,200 טון⁶.
ב- 10.9.48 דווח 'זקי', הממונה על שלוחת 'המוסד לעליה' באיטליה, לספיר, מרכז הרכש באירופה: "בשביל 'הקמח' ייתן את 'אביוניה' או 'ארסיה' [ל'אבני']". כעבור שבוע שינה 'גד' והורה ל'זקי': "ל'אלון' ייתן 2 כלים, 'אביוניה' ו'ארסיה'; אולם כחודש לאחר מכן, ב-6.10, התברר ש'היונה' נמסרה... ל'אבני' שדווח על כך לספיר: "בדעתו לטעון את... 'אביוניה' עם 'קמח', 'ביצים' וכו'. אין כל יכולת לסדר על זה [מטען] כיסוי. אולי יוכל לסדר תפוחי-אדמה...". עוד באותו יום הבריק ספיר לשאול אביגור, עוזרו של ד. ב-ג לענייני רכש: "בדעת 'אבני' לטעון בעשרת הימים הקרובים את 'אביוניה' ב- 500 טון 'קמח' ו'ביצים'. אין כל יכולת לסדר על זאת [מטען] כיסוי, פרט לתפוחי-אדמה וגם זה לא בטוח. הברירה היחידה היא לשלוח את הכלי ל'יורם' [יוגוסלביה] לסידור כיסוי. קחו בחשבון בהחלטתכם את הקשיים המרובים וההוצאות הגדולות הקשורות בפעולה זו. ענו מיד באשר יתכן והכלי... יוטען בימים הקרובים".

ב-8.10 דווח 'אבני' לספיר: "מנהל מחדש מו"מ עם מנהל החברה שיטעין הסחורה על 'האביוניה'... טרם גמרו לסדר [הכוונה לפריקת המבנים ששימשו להובלת העולים]".
ב-10.10 דווח 'זקי' לספיר: " 'האביוניה' תצא מחר ותיקח כל המטען". במקביל, דווח גם 'אבני' למטה בז'נבה: "לעת עתה מעמיס רק את 'האביוניה'...". כעבור יומיים התברר שיש קשיים בטעינה. דו"ח דו-משמעי נשלח ע"י 'זקי' למטה: " 'האביוניה', יש תקווה שתוכל להפליג ביום ההעמסה. השביתה עוד לא נגמרה. יכול להיות שתצא בעוד שעה. אין זה 100%". פינג-פונג הדווחים בשני ערוצים - 'זקי' ו'אבני' - מאיטליה למטה בז'נבה, נמשך.
ב-13.10 דווח 'אבני': " 'אביוניה' עוד לא יצאה אתמול. חושב שיצאה הבוקר להעמיס...". ולמחרת הוא דווח ישירות ל'גד': " 'אביוניה' עדיין לא יצאה. [מבקש] שישלח מברק ל'זקי'. נדהמתי לשמוע ש'אביוניה' עוד לא יצאה. זה שבועיים שמבטיחים צאתה...".

עוד באותו יום, 14.10, הבריק ספיר לאשכול: "מברקכם בעניין 'הדרומית' לא ברור. אף פעם לא הוצע להשתמש ב'דרומית' ל'נחשים' [טנקים]. למשלוח 'הנחשים' קבענו את 'אביוניה' ואחרי זה יעדנו מתוך הסכמה עם 'אלון' את 'הבוריאה' ל'זחלים' [טנקים] במקום 'אביוניה'...". למחרת, ב-15.10, דווח 'זקי' לספיר: " 'אביוניה' אולי תצא היום. בעל הכלי [המחכיר] נאסר ויש צרות בגלל זאת". וכפופי, גם 'אבני' דווח לספיר: " 'היונה' תצא כנראה היום... 19 ארגזים מתוך ה- 80 הועברו. ישתדל להעלות את כל ה- 80 על 'היונה' ". למחרת היום דווח 'אבני' לספיר: " 'אביוניה' תצא כנראה היום בצהריים להעמסה / למקום ההטענה [קרוב לוודאי שמדובר בהעברה לאתר הטענה נוסף]".

קשיי הטעינה נמשכו. ב-20.10 דווח 'אבני' לספיר: "הטעינו 150 טון על 'אביוניה'. ממשיכים להטעין. [במהלך השיחה הורה ספיר]: שלא יעמיס יותר מדי על 'אביוניה' וישלח בהקדם למען מנוע סיבוכים". למחרת דווח 'אבני' לספיר: "הטמפו בהטענת 'היונה' גדל", אך כעבור שלושה ימים דווח לו כי: " 'אביוניה' לא גמרה להטעין". למחרת היום, ב-24.10 הבריק ספיר לאשכול-שאול: "פרטים מלאים על הרכב המשלוח של 'אבני' ב'יונה', הכולל 'קמח', 'ביצי' – אוויר... כמות מסוימת של 20 מ"מ... וכו' - תקבלו עם הפלגת הכלי"⁷.

ב-25.10, קיבל ספיר דו"ח אופטימי: " 'היונה' – אתמול היו [הועמסו] קרוב ל-1,000 טון. מחר תגמור". למחרת דווח 'אבני' למטה בז'נבה: "גמרו להטעין על 'היונה' ו'הפרא'. הלילה יצאו השניים... ['אבני'] יביא אתו [לז'נבה] רשימה מלאה של ששת המשלוחים האחרונים. דורש עוד שני כלים [אוניות]". כעבור יומיים נתקבל במטה עדכון מ'אבני': "שלח על 'היונה' 350 טון 'ביצים' - שני שלישי של הכמות השלמה. 'היונה' עוד לא יצאה...". המטה הגיב ל'אבני': "מסרנו שוב פעם על הצורך המוחלט [במטען] כיסוי".

"סאת הייסורים" לא תמה. ב-28.10 דווח המטה בז'נבה לשאול: " 'אבני' ישלח ב'יונה' כ-350 טון 'ביצי' אוויר. כמות זו מהווה שני שלישים של הקניה. הפלגת 'היונה' מתעכבת בגלל התמרדות העובדים. מקווים שתצא היום או מחר...". ספיר המודאג פנה ב-31.10 ל'זקי': "האם נסתיימה העמסת 'היונה'?" וכעבור יומיים, ב-2.11, הוא שיגר מברק בהול ל'זקי' ו'אלון': "הודיעו גורל 'היונה' ⁸?" ; מיד לאחר מכן הוא דווח לאשכול-שאול על מצב הכלים ב'ליאונרד' (איטליה) ובין היתר הוא התייחס ל'אביוניה': "... בשחרור 'היונה' מטפל 'זקי' בבירה [רומא. כאמור שני המלווים נעצרו ועדה סרני טיפלה בשחרורם]."

ב-3.11 נכנס שאול לתמונה והורה ל'זקי': "הודיע גורל 'היונה'. הכרחי שבכלי יימצא 'גדעוני' ומכשיר [במקום יחיאל אדמוני, שנעצר]. עשה בעניין זה במיטב יכולתך" ובמקביל הוא הבריק בבהילות למטה בז'נבה: "תבררו מיד אצל סיומה [גפן, עוזר של 'אבני'] מצב 'היונה'. דרושה תשובה ברורה ומידית"⁹. תשובת המטה בז'נבה הרגיעה את בכירי מערכת הרכש: " 'היונה' יצאה היום שעה 12.00. צבי [כנראה צביקה בית-דין, הממונה על 'הגדעונים' באיטליה] יעלה עליה מלווים חדשים באי הקטן. סיומה סבור שיש צורך מוחלט לליווי [בקרבת הארץ] על ידכם [הכוונה לחיל הים] לאחר שכנראה צילמו את הכלי. סיומה מבקש את 'אבני' לזכור [ייתכן שצ"ל לשכור] את עורך הדין [לטיפול במלווים העצורים]". לאחר מכן טלפן סיומה ל'זקי' גפן למטה בז'נבה: " 'היונה' יצאה לפני 20 דקות. קבע עם 'זקי' להיפגש [עם 'היונה'] ע"י קפרי ע"מ להעלות מלווים. מהארץ צריך לדאוג לצילום [כלומר, לליווי 'היונה' ע"י חיל הים]. ש'אבני' יזכור [ישכור?] את עורך הדין". תקופת ההעמסה נתארכה בשל הבעיות – מעצר בעל האוניה, התמרדות (כנראה שביתת) הצוות ומאסר המלווים – ונמשכה מעל לשבועיים.

כאמור, המלווים שהועלו לאוניה היו 'הגדעוני' זכי קיני ונער צעיר משארית הפליטה. זכי הגיע בסוף אוג' 1948 ב'טירת צבי' - Rina Vivare, ספינת מעפילים לשעבר, לאיטליה. לדבריו: "אחרי יומיים-שלושה [בליל 2-3.11] אני נשלח חזרה על אונית רכש 'היונה' - Avionia שהטעינה נשק בליבורנו ואם איני טועה הייתה הלשנה והמלווה דן בן-אמוץ והאלחוטן יחיאל אדמוני נאסרו וכן 2 אנשי צוות ישראלים, ימאי צי הסוחר [שתפשו 'טרמפ' ארצה]. ציוד הקשר הוחרם. הספינה הפליגה משם עם הצוות האיטלקי בלבד ואותי שולחים בסירת מנוע מנאפולי מצויד בארגזים עם מקמ"ש (מקלט-משדר), סוללות, מטען וממיר לזרם חילופין. המפגש עם הספינה באישון לילה ליד האי Ischia. מעלים אותי בסולם חבלים ששולשל מלמעלה. כאלתור של הרגע האחרון צורף אלי לחברה בחורצ'יק בן 17 משארית הפליטה. כל הדרך ארצה איני מוציא מלה בעברית אלא רק אידיש ואיטלקית..."

ב-8.11.48 דווחה שלוחת 'המוסד' באיטליה למטה בז'נבה על מצב תשע אוניות רכש, ביניהן: " 'היונה' – עומדים בקשר ועברה המיצר [מסינה בדרכה ארצה]". ספיר, שהודאג מצילום האוניה הבריק מידית לאשכול-שאול: "מפנים את תשומת לבכם לכך

שהפלגת 'היונה' ושמה המלא התפרסמו בעיתונות המקומית... יש לשמור עליה עם התקרבה ל'ארנון' [ארצה]. 'היונה' עזבה את נאפולי ב- 3/11 בשעה 12.00". באותו יום דוחו 'זקי' לספיר: " 'היונה' נמצאת זה כמה ימים בקשר עם הארץ". ב-9.11 הורה ספיר ל'זקי': "שיתקשר עד ה- 14.12 ל'יונה' [כנראה להארכת תקופת החכירה] ואז ייקחו [ויבילו בה] 38 חצאי-זחלים".

ב-13.11 הבריק ספיר לאשכול ושאל: "אנו מציעים כי 'היונה', שעלינו להחזיקה [בהתאם לתנאי החכירה] עד 14/12 תטעין את ה-1,100 טון 'קמח' [חמר-נפץ] של 'אבני' בריבולטו ובטורונטו. נדאג לממון בסך רבע מיליון 'סטפנים' [\$] הדרושים לכך... בתנאי אם לא נזדקק ל'יונה' להעברת ה- 38 'זחלים' [טנקים] שצריכים להגיע מ'בומבי' [?] ". ב-14.10 הגיעה 'היונה' ארצה וסיומה הציע לספיר: "שב'יונה' יטעינו [בשובה לאיטליה] 'הקמח' בטורונטו". כעבור יומיים הבריק שאול לספיר: "פריקת 'היונה' נסתיימה בסדר גמור" ומאיטליה דווחו לספיר: 'היונה' תלך לטורונטו ולמקום השני [ריבולטו]".

ב-17.11 רשם ב-ג ביומנו: "גמרו פריקה של 650 טון ט.נ.ט., 3,000 פצצות-אוויר 100-500 ק"ג [כ"א], 5,000 פגזי בזוקות, 80 רקטות לניסיון, 140,000 כדורים תחמושת ל-20 מ"מ ועוד"¹⁰. שאול דוחו על כך לספיר ו'זקי': "היום הפליגה 'היונה'... בלי 'גדעוני' ובלי מכשיר. 'הגדעוני' והמכשיר נשלחו ב'הירה' ". כעבור 4 ימים הוא הרחיב ונימק: "את 'הגדעוני' והמכשיר הורדנו מ'היונה' לפי דרישת רב החובל. הוא חשש לחיפוש ב'ליאונרד' ונחזירם בכלי הראשון [ב'הירה'] החוזר [אף הוא] ל'ליאונרד'".

בעדות מאוחרת מתאר 'אבני' את תלואותיו האישיות ומעצר המלווים¹¹: " 'אביוניה' הועמסה... (ב- 27.10.48) ואף כי היה לי רישיון רק ל- 500 טון ח.נ. העמסנו למעלה מ-1,000 טון "מכל טוב", לרבות פצצות אוויר... אמריקניות ורקטות. ברם כתוצאה מחוסר זהירות או תנועה מיותרת בנמל [של] הימאי המלווה נערך חיפוש באוניה... נתגלה האלחוט והימאים [דן בן-אמוץ, 'הגדעוני' יחיאל אדמוני ושני מלחים ישראלים] נאסרו והוצאה פקודת החרמה [לאוניה]. את הידיעה... קבלתי בז'נבה, שכן מפאת חשיבות המטען רציתי להיות בארץ בשעה שהאוניה תגיע ועמדתי לטוס לארץ... משקבלתי את הידיעה המעציבה נשארתי בשוויץ, כי לאיטליה לא יכולתי לחזור מחוסר אשרה... התעכבתי מספר ימים וקיימתי קשר טלפוני עם אנשים שהיו קשורים למשרד הפנים, שהבטיחו לשחרר את האוניה... ואת הימאים... הואיל וגם בז'נבה לא יכולתי להישאר מחוסר ויזה טרנזיט, טסתי ארצה. בהגיענו לברינדיזי חל קלקול במטוס ונאלצנו להישאר שם 3 ימים... התקשרתי עם אנשים שטפלו בשחרור האוניה והם הודיעו... יש סיכויים לשחרורה למחרת היום. בלילה השני קבלתי ידיעה שהאוניה יצאה... אבל ללא מלווים וימאים... סמכתי על הקפטן שיביא את האוניה בשלום או... שיבקש לשלוח לו מלווים. למחרת הצליחו להפעיל... את האווירון. הגעתי לארץ והתקשרתי לשאול [שבשלב זה תפקד כסגן שר הביטחון] שקבל בינתיים ידיעה מעדה סרני על תפיסת האוניה. קבלתי ממנו "מנה הגונה" בלוית פקודה לחזור לאיטליה. אמרתי לו שאני סומך על האנשים... בערב בא אלי שאול... לבטל את הנסיעה מאחר... והאוניה נמצאת בדרך לארץ. התברר שהקפטן הבריק... ואנשינו העבירו לו [באמצעות] ספינה ימאי [נער צעיר משארית הפליטה] ו'גדעוני' [זכי קיני]. האוניה הגיעה בלילה גשום לנמל ת"א... שהיה בפקוח או"מ והתחילו לפרוק [250 טון]... ראיתי אז דמעות נוצצות בעיני שאול... לפנות בקר הפליגה האוניה לחיפה ובלילה גמרה את פריקתה [950 טון]. זה היה המשלוח החמישי ברישיונות. כעבור חודשיים באה האוניה שנית ולאחר הפלגה זו יצאה מכלל שימוש".

ביולי 1948 סולקה עדה, לדבריה, מתפקידה כממונה על שלוחת 'המוסד' באיטליה, אך היא נשארה ברומא לתקופה נוספת מסוימת (כנראה עד תחילת 1949). בשל קשריה הטובים בצמרת השלטון, היא נענתה מעת לעת לפניות מערכת הרכש לסייע בפתרון בעיות "מסובכות". במסגרת זו היא סייעה בשחרור עצירים. יחיאל מעריך שהייתה זו עדה שפעלה מ'אחורי הקלעים' לשחרור הארבעה: "כאשר נאסרנו בסבונה, הופיע יהודי... ותדרך אותנו. הוא בישר לדן ולשני המלחים מצי הסוחר שנאסרו אתנו, שהם כישראלים יגורשו מאיטליה

בתום חודש המאסר ואני כ'פליטי' [הוא החזיק בתעודת פליט "ממוחזרת"] אצטרך להמשיך במסע בין בתי סוהר שונים עד שאגיע למחנה בפרסקטי [ליד רומא] ומשם אשוחרר..."¹².

הפלגה שניה

המקור	הסבר ופרשנות
18 בנובמבר – ביום 17/11 עזבה את 'ארנון', בלי מכשיר וגדעוני'. כוון טרנטו.	יצאה מהארץ ללא אמצעי קשר בדרכה לטרנטו (בתחתית 'המגף'). (המלווה יוסף גולדין (ירד באיטליה) ¹³ .
20 בנובמבר – מתקרבת לחופי 'ליאונרד'. תלך לקטניה ומשם הכוון לטרנטו.	בדרכה לאיטליה. תיכנס לקטניה בסיציליה ומשם לטרנטו
22 בנובמבר – צריכה היום להיכנס לקטניה (בדרך מ'ארנון', בלי 'גדעוני').	הגיעה לקטניה. כאמור, הפליגה מהארץ ללא אמצעי קשר.
24 בנובמבר – צריכה הייתה אתמול בערב להגיע לקטניה. אין ידיעות ממנה.	הגיעה לקטניה.
26 בנובמבר – נמצאת בקטניה. מקבלת פחם (תמשיך למולפ).	מצטיידת בפחם בקטניה ומשם תמשיך, קרוב לוודאי למולפטה ליד בארי.
28 בנובמבר – ביום 24/11 הגיע לקטניה	בהפלגה מקטניה למולפטה.
1 לדצמבר 1948 – מה- 29/11 נמצאת במולפ.	במולפטה גבי וייס הצטרף כמלווה. (מי 'הגדעוני' ?)
3 לדצמבר – נמצאת במולפ.	"בעניין 'היונה', 'אבני' יוצא ל'ליאונרד', יטפל בעניינה".
5 לדצמבר – ביום 8/12 תהיה מוכנה. עומדת במולפ.	"אינה יכולה להעמיס בגלל חוסר רישיונות".
7 לדצמבר – היום צריך להתחיל בהעמסה. נמצאת במולפ.	מעמיסה במולפטה.
10 לדצמבר – היום צריכה לעבור למקום ההעמסה השני.	ממולפטה צפונה למפרץ מנפרדוניה בחוף האדריאטי.
14 לדצמבר – נמצאת במקום ההעמסה השני.	במנפרדוניה
19 לדצמבר – בדרך ממנפ. ל'ארנון'. מהירות 6.8 קשר.	ממנפרדוניה בדרכה ארצה. משקל המטען – 1,234 טון.
22 לדצמבר – בקשר עם 'ארנון'.	הוקם קשר עם הארץ.
24 לדצמבר – מה- 22/12 קשר עם 'ארנון'.	"
26 לדצמבר – מה- 22/12 בקשר עם 'ארנון'. כנראה כבר היום ב'ארנון'.	הגיעה ארצה.
28 לדצמבר – נמצאת ב'ארנון'. (לא תועסק יותר. בוטלה).	בארץ מה- 27/12 (חוזר החכירה בוטל).
29 לדצמבר – ב- 28/12 עזבה את 'ארנון'. (בוטלה).	יצאה מהארץ.
2 לינואר 1949 – בדרך מ'ארנון'. מתקרבת למיצר. מהירות 6.5 קשר.	מתקרבת למיצר מסינה.
5 לינואר – תגיע ביום 6/1 לנן.	למחרת היום תגיע לנאפולי.
12 לינואר 1949 – הגיע ביום 6/1 מ'ארנון'.	סיימה את שירותה בנאפולי.

השלמה לטבלה – הפלגה שנייה.

מועד הגעה: 26 בדצמבר 1948.

מלווים:

המטען: 1,234.268 טון.

ב- 18.11.48 הבריק ספיר מאיטליה לשאול ואשכול: "הודיעוני הסכמתכם והסכמת 'אבני' כי 'היונה' תטעין בטורונטו כ- 700 טון 'קמח' [ח.ג.] ובמידה האפשרית גם 'בובות' [רקטות]... תשלום המכירה [דמי החכירה] חל עלינו [בהתאם להסכם] עד 14.12 ולפי חשבוני תוכל עד אז לחזור מ'ארנון' לאחר שתטעין בטורונטו". כעבור 3 ימים הגיב שאול לספיר: "אנשי [צוות] 'היונה' לא בטוחים לגמרי [בלתי-אמינים], חוץ מרב החובל. אם אפשר להחליפם בבטוחים לפני ההעמסה, אז אפשר להעמיס בטורונטו". ב-25.11, דווח למטה בז'נבה: " 'היונה' – הגיעה לסביבה [מפרץ טרנטו] אמש. אם יהיה אפשר יפטרו את הצוות". בחלוף ארבעה ימים, ב-29.11, התברר שהצוות לא הוחלף עדיין וסיימה גפן מחה על כך בשיחתו עם המטה בז'נבה: " 'היונה' צריכה להגיע למ. [כנראה מולפטה] הבוקר. מחליפים את הצוות במקום ההעמסה [ולכך הוא] מתנגד בתוקף. תיקח 1,000 טון 'קמח' ממ. יתכן שתיקח גם 250 טון 'ביצים' [פצצות אוויר]...". מצב עניינים זה דווח לשאול שמהיר למחרת היום להבריק בבהילות לספיר ו'זקי': "מה גורל 'היונה'?"¹⁴. עוד באותו יום יושבה הבעיה עם הצוות וסיימה דווח על כך למטה למחרת היום: " 'היונה' הגיעה למ. אתמול... חבר המלחים מסכים לנוע שנית ב- 150.000 לירטות לאיש [כ- \$ 240]. יש לה דרגה 12 של רישיון והיא צריכה דרגה 13 וכמו כן [היא זקוקה] לתיקונים במחסניה. זה ייקח כמה ימים".

ב- 4.12.48 דווח סיומה לשאול, ספיר ודיקנשטיין: " 'היונה' עומדת מיום ג' 30.11 במ. ואינה יכולה להעמיס בגלל חוסר הרישיונות הדרושים. דבר ש'זקי' ידע עליו מההתחלה"¹⁵. כזכור גם במקומה הקודם לא היו לה כל הרישיונות הדרושים, אך החברה שם העמיסה בכ"ז. במ. אין זה ניתן לעשות ולכן יש לבצע שם כמה עבודות להשגת הרישיונות האלה. העבודות מתנהלות בעצלתיים היות ובעל הכלי [שייט] רוצה להרוויח זמן. הרופא [?] של החברה טוען שאם העבודות... היו נעשות על ידו... היה יכול להיות מוכן להעמסה. לפי החברה הכלי יהיה מוכן ב- 8/12"¹⁶ ואכן, ב- 7.12 דווח סיומה לרלף: " 'היונה' – מחר מתחילים להעמיס..."

ב- 7.1.49 שיגר שאול מברק לאיטליה: "ממי תתבע רשימת הנזקים על יסוד המסמך. הן לא תוכל לתבעם רשמית מבעל [הכלי]. ברר וענה". ב- 12.1 השיבו מאיטליה: "האם מפקד 'היונה' [הכוונה לרב החובל] קיבל ב'ארנון' 300 לא"י ? ב'ארנון' אין להתחייב לתשלום נזקים שנגרמים לכלי שכור על-ידינו. זה חורג מתנאי השכירות שלנו, לכן לא שילמנו את נזק 'היונה'"¹⁷ (ניתן לשער ש'היונה' ניזוקה בעת תמרון בנמל חיפה).

לסיכום: בתקופה מיוני 1948 עד ינואר 1949 ערכה חמש הפלגות, שלוש עם מטען (שתיים מהן עם רכש) ושתיים עם עולים. בינואר 1949 בוטל חוזה החכירה.

¹ רישום (כמעט) יומי של מצב 'צי הרכש', שהחל ב- 8.7.48 (סימול א/1/זקימ/123- עיזבון משה זקימוביץ, את"ה, שהיה הממונה על שלוחת 'המוסד לעליה' באיטליה) ודברי הסבר ופרשנות של יהודה בן-צור.

² שיחה עם 'הגדעוני' יחיאל אדמוני; ואילו זכי קיני, 'הגדעוני' בעת ההפלגה ארצה, גורס שההעמסה היתה בנמל ליבורנו (ראה, 'ספור חייו' בעריכת משפחת קיני. יולי 2000, עמ' 61).

³ ד. ב-ג 'יומן המלחמה', עמ' 830.

⁴ ראה את סיפורו של יחיאל באתר הפלי"ם, גל המשנה 'מעצרים בבתי כלא'.

⁵ 'יומן המלחמה', עמ' 830.

⁶ פיני וזה, הממונה על יחידת הרכש בארגון 'ההגנה'- משה"ב, 'המשימה רכש', עמ' 199.

⁷ מברק מס' 445 מה- 24.10.48, א"צ. הצירוף 'ביצי' אוויר מהווה דוגמא לשימוש קלוקל בכינויים.

⁸ מברק בהול מס' 504 מה- 2.11.48, א"צ.

⁹ מברק בהול מס' 20 מה- 3.11.48, א"צ.

¹⁰ 'יומן המלחמה', עמ' 830.

¹¹ עדות של ישראל דיקנשטיין, "נרשם ע"י חיה ב- 25.12.1953", א"צ.

¹² ב- 9.10.05 התייעץ יחיאל עם הגר, בתה של עדה "הסבורה שהאיש שתדרך אותנו היה יהודי בשם מסימו טאליו" וכי צריך לגלות בשם מי הוא פעל.

¹³ נתוני ההפלגה ללא אמצעי קשר, מבוססים על דו"ח המלווה המצוי בתיק 'מזכרים' בעיזבון של זקימוביץ.

¹⁴ מברק בהול מס' 635 מה- 30.11.48, א"צ.

¹⁵ הביקורת המתונה על 'זקי' אינה חושפת את הקרע העמוק בין מערכת הרכש (ספיר) לבין 'המוסד לעליה' (זקימוביץ), כמשתקף ממכתבו של ספיר לשאול מה- 25.1.49: "... לידיעתך, הוא 'זקי' סולק כבר באופן מוחלט מעבודתנו (לא על ידי, כי אם על-ידי 'ורד' [א. שושני])." חט' 15 מיכל 167 תיק 9 מסמך 17, אי"ט.

¹⁶ מברק מס' תנ"ה מה- 4.12.48, א"צ.

¹⁷ רכז "מברקים מתקבלים/יוצאים [מס' 98 לאיטליה] מה- 7 עד ה- 14 לינואר" 1949. א"צ, 82/4/2.